

natuurtoets

Natuurtoets herontwikkeling Boerbiet, Holten

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Mw. I. Tuitert

Status

Concept

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets herontwikkeling Boerbiet, Holten

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

22-125

Datum

23 september 2022

Status

Concept

Auteur[s]

[Redacted]

Tweede lezer

[Redacted]

Opdrachtgever

[Redacted]

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

[Redacted] (2022). Natuurtoets herontwikkeling Boerbiet, Holten. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 22-125. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
1.3 Leeswijzer	3
2. Kader en methode	5
2.1 Wettelijk kader	5
2.2 Onderzoeksmethode	7
3. Soortenbescherming	9
3.1 Flora	9
3.2 Zoogdieren	9
3.3 Vogels	12
3.4 Amfibieën	13
3.5 Overige soortgroepen	13
4. Gebiedsbescherming	14
4.1 Natura 2000	14
4.2 Natuurnetwerk Nederland	15
5. Geraadpleegde bronnen	16

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De eigenaren van locatie Boerbiet in Holten hebben het voornemen om het terrein te herontwikkelen. De beoogde herontwikkeling gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de initiatiefnemers heeft Ecogroen daarom een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door werkzaamheden die door de beoogde bestemmingsplanwijziging mogelijk worden gemaakt. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van een toetsing aan het natuurbeschermingsrecht beschreven.

Soortenbescherming

- Tijdens soortgericht ecologisch onderzoek zijn binnen het plangebied geen nest- of verblijfplaatsen van huismus of vleermuizen aangetroffen. Negatieve effecten op huismus en vleermuizen worden hiermee uitgesloten.
- In bladerhopen, rommelhoekjes en bodembedekkende planten zijn mogelijk verblijfplaatsen van egel aanwezig. Bij het uitvoeren van de plannen gaan deze verblijfplaatsen mogelijk verloren.
- In bomen, struiken en schuren binnen het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogels als houtduif, Turkse tortel, merel, roodborst, witte kwikstaart en ekster. In gebruik zijnde nesten van in het wild levende vogels zijn beschermd. Bij uitvoering van de werkzaamheden in het broedseizoen van de betreffende soorten kunnen nesten worden verstoord of gaan deze verloren.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op twee kilometer afstand van de begrenzing van Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug. Vanwege de tussenliggende afstand, bebouwing en infrastructuur worden negatieve effecten als oppervlakteverlies of verstoring door licht en geluid uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
- Het plangebied ligt op 730 meter afstand van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de tussenliggende afstand, infrastructuur en agrarische percelen worden negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten.

Conclusies en advies

- Het onderdeel 'soortbescherming' van de Wet natuurbescherming staat de wijziging van de bestemming niet in de weg indien onderstaande adviezen worden opgevolgd.
- Een ontheffing van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is noodzakelijk voor het mogen verwijderen van geschikte rust- en verblijfplaatsen van egel.
 - Wanneer (mogelijk) verblijfplaatsen van egel verloren gaan is hiervoor een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Deze dient te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Overijssel). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor egel, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
 - Voorafgaand aan het verwijderen van geschikt leefgebied voor egel dient alternatief leefgebied gerealiseerd te zijn buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden zodat de netto oppervlakte aan leefgebied niet achteruit gaat. Een alternatieve aanpak is het gefaseerd verwijderen en opnieuw realiseren van egelleefgebied.
 - Werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare kraam- en overwinteringsperiode van egel. Dit houdt in dat werkzaamheden binnen potentieel leefgebied van egel worden uitgevoerd binnen de periode 1 september tot en met 31 oktober. Houdt hierbij rekening met potentiële broedvogels (zie § 3.3).
 - Binnen enkele dagen voor aanvang van het verwijderen van potentieel leefgebied vindt een inspectie plaats door een ecologisch deskundige om eventueel aanwezige egels (en broedvogels) te lokaliseren.
 - Het verwijderen van potentieel leefgebied van egel wordt bij daglicht uitgevoerd en er wordt één richting op gewerkt om eventueel aanwezige dieren de gelegenheid te geven te kunnen vluchten.
- Werkzaamheden dienen zo veel mogelijk buiten het broedseizoen van vogels te worden uitgevoerd. Wanneer werkzaamheden buiten de periode 15 november – 15 februari plaatsvinden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole te worden uitgevoerd door een ter zake deskundige. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld totdat de vogels op natuurlijke wijze het nest hebben verlaten.
- Het (laten) uitvoeren van een stikstofberekening met het programma AERIUS is noodzakelijk om het effect van het plan op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in beeld te brengen. Zo dient in ieder geval de stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase in beeld te worden gebracht. Sinds 1 juli 2021 zijn alle gevolgen van stikstofdepositie tijdens de aanleg- en sloopfase van bouwprojecten vrijgesteld van onderzoeksplicht. Voor wat betreft de aanleg- en sloopfase van het initiatief is voor het onderdeel stikstofdepositie daarom geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Echter staat deze vrijstelling voor de aanleg- en sloopfase ter discussie in een procedure bij de Raad van State. Een uitspraak in deze zaak wordt het najaar 2022 verwacht. Wanneer de vrijstelling vervalt, moet naast de gebruiksfase ook de aanleg- sloopfase inzichtelijk worden gemaakt.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De eigenaren van locatie Boerbiet in Holten hebben het voornemen om het terrein te herontwikkelen. De beoogde herontwikkeling gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de initiatiefnemers heeft Ecogroen daarom een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door werkzaamheden die door de bestemmingsplanwijziging mogelijk worden gemaakt. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van een toetsing aan het natuurbeschermingsrecht beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

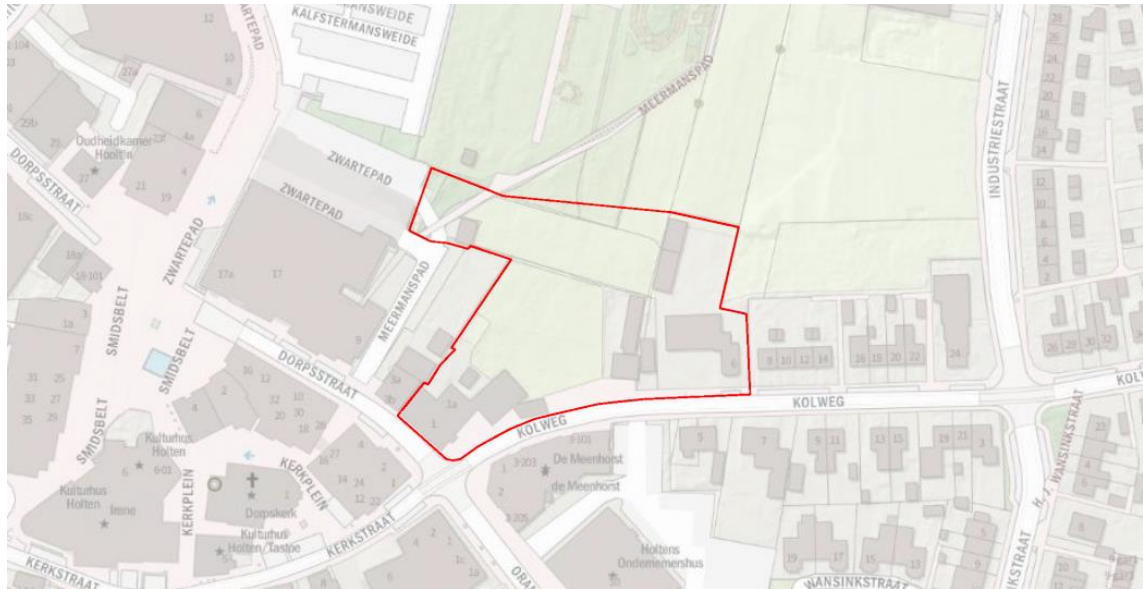
Het plangebied is gelegen binnen de bebouwde kom, direct ten oosten van het centrum van Holten. Grofweg ligt het plangebied tussen het Meermanspad aan de noordkant en de Kolweg aan de zuidkant (zie figuur 1.1). Binnen het plangebied zijn enkele woonhuizen met tuinen en diverse schuren aanwezig. Een groot oppervlak van het plangebied bestaat uit intensief beheerd grasland (zie figuur 1.2). Op de grenzen van verschillende woonpercelen zijn soms hagen (meidoorn of conifeer) aanwezig. Rondom het Meermanspad, wat aan de begraafplaats grenst, zijn diverse bomen aanwezig. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig binnen het plangebied.

De initiatiefnemers hebben het voornemen om woningbouw te ontwikkelen. Hiervoor wordt het gehele plangebied herontwikkeld. Alle gebouwen binnen het plangebied worden geamoveerd of grootschalig gerenoveerd en enkele bomen worden gekapt. In het noordelijke deel van het plangebied komt vanaf het Zwartepad een nieuwe toegangsweg. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Bijlage 1 weergeeft een ontwerpschets van de toekomstige situatie.

Op het aangrenzende Enkcoterrein dat direct ten noordoosten van het plangebied is gemeente Rijssen-Holten voornemens om ook woningbouw te realiseren. Ecogroen heeft voor dit terrein reeds ecologisch onderzoek uitgevoerd (Lindhout & Olthof, 2021).

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de onderzoeksmethodiek beschreven. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3) en gebieden (hoofdstuk 4). Tevens is beschreven of, en zo ja, welke, vervolgstappen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Tot slot zijn de geraadpleegde bronnen vermeld in hoofdstuk 5.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) langs de Kolweg in Holten. Bron kaartondergrond: OpenTopo.

Figuur 1.2 Impressiefoto's van het plangebied. Bron: Ecogroen.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport wordt getoetst aan de bescherming van soorten en gebieden. Door de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom is het onderdeel houtopstanden niet van toepassing. Kader 2.1 bevat een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen

van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wet-
telijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Door het in werking treden van deze wet en bijbehorende besluit (Bsn) en regeling (Rsn) worden gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door bouw- en sloopactiviteiten (aanlegfase) buiten beschouwing gelaten voor plannen en projecten (zie kader 2.2).

Kader 2.2 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli 2021 is de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daar-
horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) – en een mi-
nisteriële regeling ter aanvulling van de Wsn en het Bsn – de Regeling stikstofreductie en natuurverbetering (Rsn) - zorgt
deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase. Ook bevat de wet
een toekomstige stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de
partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn borgt de daadwerkelijke invulling van de Wsn en de Rsn regelt
onder andere de aanvraagvereisten bij een omgevingsvergunning voor bouwen. De Wsn is opgenomen in de Wet natuur-
bescherming.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten
aanzen van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in
artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het
bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant
negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een
vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansitu-
atie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wet natuurbescherming) is in de Wet natuurbescher-
ming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het ka-
der van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro).
Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoer-
baarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig
is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het be-
stemmingsplan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten
worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden alleen voor gronden binnen het NNN. Als gevolg van jurisprudentie (201509359/1/R1) is het wel nodig -in het kader van goede ruimtelijke ordening- te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Aangezien er voor het initiatief geen bestemmingsplanwijziging nodig is, is een toetsing aan het NNN niet noodzakelijk. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt het onderdeel in deze rapportage wel kort meegenomen.

2.2 Onderzoeksmethode

Quickscan

Om de aanwezig en te verwachten beschermde waarden in en in de nabijheid van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten of gebieden bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en kaartmateriaal van Provincie Overijssel. Tevens is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden (Natura 2000- of NNN-gebieden).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 28 maart 2022 (bewolkt, droog, 9°C en windstil) is uitgevoerd in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is het terrein geïnspecteerd, waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het plangebied en beschermde natuurgebieden.

Huismuisonderzoek

Het huismuisonderzoek heeft zich met name gericht op het vaststellen van nestplaatsen. Conform het kennisdocument van huismuis zijn minimaal twee inventarisatieronden nodig in de periode 1 april - 15 mei, met minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken (BIJ12, 2017c). Deze veldbezoeken zijn op 16 en 27 april uitgevoerd door één persoon (zie tabel 2.1).

Het onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territorium-indicerend gedrag van huismuis om broedgevallen/ territoria van huismuis vast te stellen. De veldbezoeken zijn in de ochtenduren uitgevoerd, wanneer huismuis het meest actief is. Verder zijn de veldbezoeken met gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (droog, zonnig weer en weinig wind).

Vleermuisonderzoek

Tijdens het quickscan veldbezoek is gebleken dat de bebouwing geschikt is als verblijfplaats voor vleermuisen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Het vleermuisonderzoek heeft zich daarom gericht op het vaststellen van (vaste) verblijfplaatsen van deze soorten. Het

onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad, 2021) en de kennisdocumenten van de te verwachten vleermuissoorten (BIJ12, 2017a, 2017b, 2017d).

Voor het vaststellen van kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaatsen/baltsterritoria zijn vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar uitgevoerd. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode half mei - half juli gericht op kraam-/zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus - september gericht op baltsterritoria/paarverblijfplaatsen van (groepjes) vleermuizen. Al deze bezoeken zijn in de nachtelijke uren uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden (droog, warmer dan 12 graden Celsius; zie tabel 2.1). Hierbij is gebruik gemaakt van batdetectors die de mogelijkheid hebben om geluidsopnames te maken.

Tabel 2.1 Overzicht van uitgevoerde bezoeken met bijbehorende weersomstandigheden.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden
28-03-2022	10:00 – 12:30	Quickscan	9 °C, bewolkt, droog, windstil
21-04-2022	07:45 – 10:00	Huismus	8 °C, helder, droog, windstil
09-05-2022	08:00 – 09:30	Huismus	12 °C, helder, droog, weinig wind
18-06-2022	03:15 – 05:15	Vleermuizen	19 °C, helder, droog, windstil
14-07-2022	21:30 – 23:30	Vleermuizen	14 °C, half bewolkt, droog, weinig wind
20-08-2022	04:30 – 06:45	Vleermuizen	18 °C, half bewolkt, droog, windstil
19-09-2022	22:00 – 00:15	Vleermuizen	11 °C, helder, droog, weinig wind

Toetsing

Op basis van het uitgevoerde literatuur- en veldonderzoek is beoordeeld welke beschermde soorten en gebieden (mogelijk) aanwezig zijn en of het beoogde initiatief gevolgen heeft op natuurgebieden. Vervolgens is op basis van het voorgenomen initiatief bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

3. Soortenbescherming

3.1 Flora

Tijdens het veldonderzoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Er zijn voornamelijk plantensoorten aangetroffen van tuinen en ruderales omstandigheden. Enkele aanwezig soorten zijn: klimop, kropaar, paarse dovenetel, gewone vogelmuur, zachte ooievaarsbek en paardenbloem. De graslandjes worden intensief begraaft of gemaaid en zijn soortenarm. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden geen beschermde soorten verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens aanvullend onderzoek naar vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Bij uitvoering van de plannen worden negatieve effecten op vleermuizen uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen is daardoor niet aan de orde.

Foerageergebieden en vliegroutes

Per nachtelijk bezoek zijn slechts enkele langsvliegende vleermuizen waargenomen. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn binnen het plangebied geen vliegroutes of essentiële foerageergebieden vastgesteld. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen is niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Egel

Binnen het plangebied zijn groenvoorzieningen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats van egel. Het betreft dichte bodembedekkende groeiplaatsen van klimop, hagen, de bosjes langs het Meermanspad en overige tuinbeplanting (zie figuur 3.1). Het totale oppervlak aan potentiële verblijfplaatsen dat binnen de begrenzing van het plangebied ligt is circa 600 m². Tijdens het ecologisch onderzoek door Ecogroen in 2021 op het aangrenzende terrein zijn diverse egels waargenomen. Ook in de coniferenhaag op de grens van het in voorliggend rapport behandelde plangebied is toen een egel vastgelegd. Tijdens de (nachtelijke) onderzoeken in 2022 zijn geen waarnemingen van egel gedaan.

Figuur 3.1 Geschikte verblijfplaatsen van egel (geel) binnen en overlappend met het plangebied (rood omlijnd). Bron kaart: PDOK.

Bij het verwijderen van de in figuur 3.1 geel gearceerde groenvoorzieningen gaat 600 m² aan geschikt leefgebied met mogelijke verblijfplaatsen van egel verloren. In Overijssel is het verwijderen van rust- of verblijfplaatsen van egel in strijd met de Wet natuurbescherming. Een ontheffing Wet natuurbescherming is noodzakelijk om de werkzaamheden uit te mogen voeren.

Vervolgstappen ná het verkrijgen van een ontheffing Wet natuurbescherming

- Wanneer (mogelijk) verblijfplaatsen van egel verloren gaan is hiervoor een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Deze dient te worden aangevraagd bij bevoegd gezag (provincie Overijssel). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor egel, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
- Voorafgaand aan het verwijderen van geschikt leefgebied voor egel dient alternatief leefgebied gerealiseerd te zijn buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden zodat de netto oppervlakte aan leefgebied niet achteruit gaat. Een alternatieve aanpak is het gefaseerd verwijderen en opnieuw realiseren van egelleefgebied.

- Werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare kraam- en overwinteringsperiode van egel. Dit houdt in dat werkzaamheden binnen potentieel leefgebied van egel worden uitgevoerd binnen de periode 1 september tot en met 31 oktober. Houdt hierbij rekening met potentiële broedvogels (zie 3.3).
- Binnen enkele dagen voor aanvang van het verwijderen van potentieel leefgebied vindt een inspectie plaats door een ecologisch deskundige om eventueel aanwezige egels (en broedvogels) te lokaliseren.
- Het verwijderen van potentieel leefgebied van egel wordt bij daglicht uitgevoerd en er wordt één richting op gewerkt om eventueel aanwezige dieren de gelegenheid te geven te kunnen vluchten.

Ontheffing voor egel wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend, waarbij vooral de (on)mogelijkheid om alternatieve voorzieningen aan te brengen bepalend is voor het al dan niet verlenen van de ontheffing. Aan de ontheffingsvoorwaarde kan gezien onderstaande criteria worden voldaan, waardoor de ontheffing verleend kan worden:

- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden door het realiseren van nieuw leefgebied met verblijfplaatsen voor egel in bijvoorbeeld tuinen van de nieuwbouw en openbaar groen. Egels kunnen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden worden ontzien door vegetatie met mogelijke verblijfplaatsen ongeschikt te maken voor egel of onder ecologische begeleiding te verwijderen.
- Het belang van het verwijderen van vegetatie met mogelijke verblijfplaatsen van egel kan worden onderbouwd met het volgende belang: *In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.*
- Het ontbreken van alternatieven kan onderbouwd worden door aan te geven dat de sloop van de bebouwing en het verwijderen van de vegetatie locatiegebonden is, en dat de gemeente Rijssen-Holten de voorkeur heeft om nieuwbouw te plegen binnen het stedelijk gebied (inbreiding).

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van egel.

Eekhoorn

In de bomen langs het Meermanspad zijn tijdens twee veldbezoeken foeragerende eekhoorns waargenomen. Tijdens het quickscan veldbezoek in maart 2022 zijn geen nesten van eekhoorn waargenomen in de bomen binnen of direct grenzend aan het plangebied. De groenvoorzieningen in het plangebied worden hoogstens als foerageergebied gebruikt. In de omgeving van het plangebied zijn ruim voldoende alternatieve foerageergebieden voorhanden, zoals de begraafplaats, openbare groenvoorzieningen en groene tuinen in de aangrenzende wijken. De bomen in het plangebied zijn zodoende niet van essentieel belang voor eekhoorn, waardoor het nemen van vervolgstappen voor eekhoorn niet noodzakelijk is.

Steenmarter

In Holten zijn geen recente waarnemingen van steenmarter bekend (NDFF, 2022). Tijdens het quickscan veldbezoek zijn geen sporen van steenmarter waargenomen, zoals krab- of vraatsporen of latrines. Tijdens alle nachtelijke bezoeken in 2021 en 2022 zijn daarnaast geen exemplaren van steenmarter gezien of gehoord. Op basis van de veldbezoeken en ontbrekende waarnemingen uit de NDFF wordt de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter uitgesloten. Mogelijk wordt het plangebied incidenteel gebruikt door steenmarter als foerageergebied. Door de ruime aanwezigheid van alternatief

foerageergebied in de omgeving wordt het plangebied als niet-essentieel beoordeeld voor steenmarter. Het nemen van vervolgstappen in het kader van steenmarter is niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming de provincie Overijssel geldt (zoals kleine marterachtigen of eekhoorn) worden op basis van terreinkennmerken, het gebruik van het plangebied, het veldonderzoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Daarnaast maakt het plangebied geen onderdeel uit van onmisbaar foerageergebied van deze beschermde soorten omdat er in de omgeving ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is in de vorm van tuinen, bosgebied en agrarische gronden. Vervolgstappen voor beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vast verblijfplaatsen van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere konijn, rosse woelmuis, gewone bosmuis en huisspitsmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.3 Vogels

Van veel vogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kaders 2.1 en 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in provincie Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiswaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zeearend, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Huisumus

Tijdens het onderzoek naar huismus zijn geen nesten van huismus aangetroffen binnen het plangebied. Ook is het plangebied geen onderdeel van de functionele leefomgeving van huismus. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van huismus is niet aan de orde.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn geen andere jaarrond beschermde nestlocaties van vogels (zie kader 3.2) aangetroffen en deze worden gezien de actuele verspreidingsgegevens (NDFP, 2022) en de terreinkennmerken

ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor overige vogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Overige vogels

Het plangebied bevat door de aanwezigheid van bomen, tuinen en schuren geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten zoals houtduif, Turkse tortel, merel, roodborst, witte kwikstaart en ekster. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Van de genoemde soorten kunnen houtduif en merel van zeer vroeg tot zeer laat in het jaar broeden. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden uit te voeren in de periode 15 november – 15 februari. Wanneer in de periode 15 februari - 15 november wordt gewerkt, adviseren wij om een broedvogelcheck kort voorafgaand aan de werkzaamheden uit te (laten) voeren door een broedvogelkundige om nestelende of broedende vogels in kaart te brengen. Bij het aantreffen van nesten van broedvogels wordt in overleg met een ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

3.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater in het plangebied wordt voortplanting van amfibieën uitgesloten. Bovendien wordt op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, afstand tot potentiële voortplantingswateren en verspreidingsgegevens (NDF, 2022) ook overwintering uitgesloten van beschermde amfibieën en nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming geldt (zoals knoflookpad en kamsalamander).

Wel is overwintering van algemene soorten amfibieën zoals de gewone pad te verwachten in (muizen)holen, ruigtes en strooisellaag in bosjes, tuinen en overhoekjes in het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

3.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDF, 2022) worden in het plangebied vaste verblijfplaatsen van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

4. Gebiedsbescherming

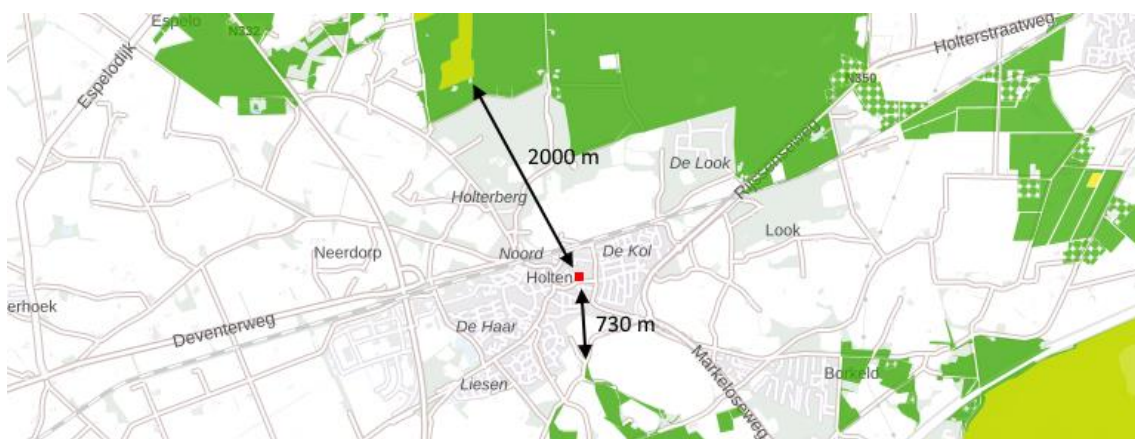
4.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Sallandse Heuvelrug, gelegen op een afstand van circa twee kilometer ten noorden van het plangebied (zie figuur 4.1). De voorgenomen werkzaamheden hebben geen directe relatie met de Sallandse Heuvelrug of verderop gelegen Natura 2000-gebieden. Directe negatieve effecten, waaronder oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid – met uitzondering van stikstof – worden gezien de aard en omvang van het plan en de tussenliggende afstand eveneens uitgesloten.

Stikstofdepositie

Uitvoering van het plan kan leiden tot een lokale toename van stikstofdepositie. Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij het gebruik van materieel voor de uitvoering van de werkzaamheden. De stikstof slaat neer in het plangebied en de omgeving (stikstofdepositie) en kan verzurende en vermistende effecten veroorzaken op de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied(en).

Het (laten) uitvoeren van een stikstofberekening met het programma AERIUS is noodzakelijk om het effect van het plan op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in beeld te brengen. Zo dient in ieder geval de stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase in beeld te worden gebracht. Sinds 1 juli 2021 zijn alle gevolgen van stikstofdepositie tijdens de aanleg- en sloopfase van bouwprojecten vrijgesteld van onderzoeksplicht. Voor wat betreft de aanleg- en sloopfase van het initiatief is voor het onderdeel stikstofdepositie daarom geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Echter staat deze vrijstelling voor de aanleg- en sloopfase ter discussie in een procedure bij de Raad van State. Een uitspraak in deze zaak wordt het najaar 2022 verwacht. Wanneer de vrijstelling vervalt, moet naast de gebruiksfase ook de aanleg- sloopfase inzichtelijk worden gemaakt.

Figuur 4.1 Afstand van het plangebied (rode stip) tot aan Natura 2000-gebied (geel) en het NNN (groen). Kaart: Provincie Overijssel.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN ligt op circa 730 meter ten zuiden van het plangebied (zie figuur 4.2). De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden alleen voor ruimtelijke ontwikkelingen waarbij binnen het NNN wordt afgeweken van het bestemmingsplan (hier niet het geval). In het kader van goede ruimtelijke ordening is het wel van belang dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aantast. Voor het NNN relevante aspecten als rust, donkerte of openheid van het landschap worden niet aangetast door voorgenomen plannen. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn hier niet aan de orde.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BLIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BLIJ12 (2017b). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Versie 1.0, juli 2017.

BLIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BLIJ12 (2017d). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

Lindhout, S. & Olthof, R. (2021). Ecologisch onderzoek Enkcoterrein, Holten. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-179. Ecogroen bv Zwolle.

Internet

De Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl). Website met soortinformatie over vlinders en libellen. Laatste raadpleging op 20 september 2022.

NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Laatste raadpleging op 8 september 2022.

Provincie Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>). Atlas van Overijssel. Laatste raadpleging op 20 september 2022.

RAVON (www.ravon.nl). Website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen. Laatste raadpleging op 20 september 2022.

Sovon Vogelonderzoek Nederland (www.sovon.nl). Website met soortinformatie over vogels. Laatste raadpleging op 20 september 2022.

Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl). Website met soortinformatie over zoogdieren. Laatste raadpleging op 20 september 2022.